

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.274/2019/6.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke
Dr. Gáspár Mónika előadó bíró
Dr. Csőke Andrea bíró

A felperes: Lombard Pénzügyi és Lízing Zártkörűen Működő Részvénytársaság (6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 85-87.)

A felperes képviselője:

(véd)

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Zugh Katalin Ügyvédi Iroda (5000 Szolnok, Baross u. 20. II/212., ügyintéző: dr. Zugh Katalin ügyvéd)

A per tárgya: kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítása, kölcsöntartozás megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizgálni kért jogerős határozat száma:

Szolnoki Törvényszék 4.Pf.21.090/2018/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Szolnoki Járásbíróság 29.P.22.009/2017/44. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felperes 5.240.413 (ötmillió-kétszáznegyvenezer-négyszázötvenhárom) Ft és késedelmi kamatai megfizetésére irányuló keresetét érintő részében, a perköltség és a le nem rótt illeték viselésére vonatkozó rendelkezésekre is kiterjedően hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét e körben megváltoztatja, a felperes 5.240.413 (ötmillió-kétszáznegyvenezer-négyszázötvenhárom) Ft és késedelmi kamatai megfizetésére irányuló keresetét elutasítja,

mellőzi az alperes marasztalását a felperes részére perköltség megfizetésében, továbbá a felperes feljogosítását 21.000 (huszonegyezer) forint kereseti illeték visszatérítésére, és

kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 286.340 (kétszáznyolcvanhatezer-háromszáznegyven) forint elsőfokú perköltséget.

A jogerős ítéletet egyebekben, a kölcsönszerződésnek az induló ügyleti kamat éves százalékos mértéke feltüntetésének hiánya miatti érvénytelenségét kiküszöbölő részében hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 281.940 (kétszáznyolcvanegezer-kilencszáznegyven) forint együttes másodfokú perköltséget és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetékből a felperest 419.200 (négyasztizenkilencezer-kétszáz) forint, az alperest 24.000 (huszonnégyezer) forint, a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetékből a felperest 524.000 (ötszázhuszonnégyezer) forint, az alperest pedig 70.000 (hetvenezer) forint megfizetésére kötelezi az állam javára, külön felhívásra.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az alperes 2008. február 4-én deviza alapú kölcsönszerződést kötött a Lombard Finanszírozási Zrt.-vel (a továbbiakban: felperesi jogelőd), amelyben a felperes jogelődje gépjármű megvásárlásának finanszírozására 3.835.000 Ft összegben vállalta kölcsön folyósítását.
- [2] A kölcsönszerződés tartalmazta a kölcsön összegét (3.835.000 Ft), a mértékadó devizanemet (CHF), a teljes hiteldíjmutató mértékét (5,90%), a törlesztőrészek számát (119 db), a rendszeres törlesztőrészek mértékét (30.975 Ft), a kiemelt törlesztőrészlet esedékességét és mértékét (1.000.000 Ft, 2009. július 7.). A kölcsönszerződés 8. pontjában arról nyilatkozott az alperes, hogy a kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolásának módjaként a fix törlesztőrészekkel rendelkező deviza alapú finanszírozást (fix deviza konstrukció) választja, amely szerint a kamatváltozás I. és a kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolása a futamidő végén történik, a fizetendő kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) esetén a futamidő – azonos törlesztőrészek mellett – meghosszabbodik, a visszajáró kamatváltozás I.-t és kamatváltozás II.-t (árfolyamváltozás) a hitelező visszautalja a kölcsönbevevőnek.
- [3] A kölcsönszerződésnek – a 2. pontjában írtak szerint – elválaszthatatlan része a hitelező HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: üzletszabályzat), amelyre nézve az alperes a szerződés aláírásával kijelentette, hogy az üzletszabályzatot átvette, az abban foglaltakat megismerte, megértette, a szerződés aláírásával magára nézve kötelezőnek ismeri el.
- [4] Az üzletszabályzat I/7. pontja a fix devizakonstrukció, I/17. pontja a mértékadó devizanem, I/22. pontja az árfolyam, I/23. pontja a rendkívüli árfolyamesemény, I/24. pontja a mértékadó árfolyam, I/25. pontja a kamatváltozás – idetartozóan a) pont alatt a kamatváltozás I., b) pontban a kamatváltozás II. (árfolyamváltozás), c) pont alatt a kamatváltozás III. (árfolyamváltozás) – fogalmát határozta meg. Az V.6. pont a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségei között rögzítette, hogy amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt mértékadó devizanem nem magyar forint (HUF), a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, amely esetben a kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke euró esetében a mindenkori intervenció sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az euró keresztárfolyamának változása. Az üzletszabályzat az XI. pont alatt tartalmazta a fix deviza konstrukcióra vonatkozó külön rendelkezéseket.
- [5] Az alperes a kölcsönszerződésben vállalt kiemelt összegű törlesztőrészletet határidőben nem fizette meg, ezért a felek a szerződést módosították és a törlesztőrészek mértékét 42.913 Ft-ban határozták meg.
- [6] A felperes jogelődjének a gépjárműhitelekre vonatkozó gyakorlatát is vizsgálva a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete felügyeleti ellenőrzés keretében megállapította a 2010. május 21-i határozatában, hogy a felperes jogelődje 2005-2008. években a deviza alapú hitelekhez kapcsolódóan nem alkalmazott kockázatfeltáró nyilatkozatot, amellyel megsértette az

ügyfelek tájékoztatására vonatkozó jogszabályi előírásokat.

- [7] A felperes jogelődje 2010. augusztus 31-ével beolvadással megszűnt, jogutódja a felperes.
- [8] Az alperes 2012. március 7-től esedékes törlesztőrészlet-fizetési kötelezettségének nem tett eleget, a felperes ezért – eredménytelen fizetési felszólítás után – 2012. június 14-én a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta, az alperes tartozását egyúttal 2.507.792 Ft tőke, 102.628 Ft kamat, 2.072.807 Ft árfolyamváltozás, 11.558 Ft késedelmi kamat, 127.995 Ft díj és költség tételekből, mindösszesen 4.822.780 Ft-ban egyösszegben esedékessé tette.
- [9] Az alperes a felmondást 2012. június 21-én átvette.
- [10] A finanszírozott gépjármű adótartozás miatt lefoglalásra került, a felperes a foglalás feloldása érdekében 1.505.862 Ft-ot az adóhatóságnak megfizetett.
- [11] A gépjármű visszaszámítását, átírását, eredetvizsgálatát követően a felperes a gépjárművet értékesítette, az abból befolyt 2.210.472 Ft-ot az alperes tartozásával szemben elszámolta. A felperes 2012. december 3-i felszólító levelében az alperes tartozását 2012. november 22-i értéknappal 4.550.725 Ft-ban mutatta ki, amelyből a tőke 2.380.084 Ft, a kamat 86.453 Ft, az árfolyamváltozás 2.072.807 Ft, díj és költségek 11.371 Ft összeget tettek ki.
- [12] A felperes a tisztességtelen szerződési feltételekkel összefüggésben külön törvényben előírt elszámolási kötelezettségének 2015. február 1-jével eleget tett: az elszámolás adatai értelmében a felek szerződése alapján nem volt tisztességtelenül felszámított összeg, az induló ügyleti kamat mértéke 5,78% volt. Az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [13] A fizetési meghagyásos eljárásból perré alakult eljárásban a felperes módosított keresetében egyrészt a felek közti kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását kérte az induló ügyleti kamat 5,78%-ban történő meghatározásával. További kereseti kérelme az alperes marasztalására irányult 5.240.413 Ft tőke, 2015. február 1-jétől 2017. június 20-ig terjedő időszakra 267.096 Ft lejárt késedelmi kamat, továbbá 4.550.725 Ft után 2017. július 21-től további késedelmi kamat megfizetésében.
- [14] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Hivatkozott a kereseti igény elévülésére, a felek közti kölcsönszerződés érvénytelenségére, ezen túl pedig vitatta a felperes követelésének összecszerúságát is.

Az első- és a másodfokú határozat

- [15] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felek közti kölcsönszerződést az induló ügyleti kamat mértékének 5,78%-ban való meghatározásával érvényessé nyilvánította, kötelezte továbbá az alperest 5.240.413 Ft és járulékai megfizetésére.
- [16] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [17] A jogerős ítélet indokolása szerint a felperes az érvényessé nyilvánítás és a marasztalási kereset tekintetében egyaránt eleget tett a bizonyítási kötelezettségének, ugyanis a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben (a továbbiakban: DH1. tv.) rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. tv.) elszámolási elveinek és szabályainak megfelelően [DH2. tv. 46. §, 18. § (1) bekezdés, 20. §, 21. § (1)-(2) bekezdés, 29. §, 38. § (6) bekezdés, 37/A. § (1) bekezdés] csatolta a törvényi elszámolás részletes kimutatását és a folyószámla-egyeztetőt. Az elszámolás felülvizsgált jellegéből következően nem volt vitássá tehető a továbbiakban, így jelen peres eljárásban az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása körében, a kölcsönszerződés éves induló ügyleti kamatának százalékos mértékét (5,78%) tartalmazó részében sem. Egyebekben pedig a 17. sorszámú irat mellékletei, az alperes tartozásának alakulását mutató levezetés igazolták a módosított kereseti kérelem összecszerúságát.
- [18] A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 205. § (1) bekezdése, 205/A. § (1) bekezdése, 205/B. § (1) bekezdése, továbbá a 209. § (1) bekezdése és

209/A. § (2) bekezdései alapján kifejtette a törvényszék: a kölcsönszerződés aláírásával az alperes elismerte az üzletszabályzatban foglaltak, valamint a kölcsönszerződés tartalmának megismerését, megértését, amelyeket kifejezetten el is fogadott. Általános szerződési feltétel akkor válik a felek szerződésének részévé, amennyiben alkalmazója lehetővé tette tartalmának megismerését a másik fél részére, és a másik fél azt kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta. Az alperes egyoldalú nyilatkozata a szerződési feltételek elfogadásáról nem minősült általános szerződési feltételnek, ezért nem volt rá irányadó az Európai Unió Bíróságának a C-449/13. számú ügyben hozott határozat. A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 196. § (1) bekezdése alapján az alperes tartozott bizonyítani perben a szerződéses nyilatkozatával ellentétes körülményt.

- [19] Utalt a másodfokú bíróság az üzletszabályzat I.32. pontjára is, amely szerint a szerződés részét képező hirdetmény alatt a mindenkor hatályos hirdetményt kell érteni.
- [20] Az alperes érvénytelenségi kifogását illetően egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet indokaival abban, hogy a felek közti szerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 213. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjai alapján nem volt semmisnek tekinthető. Az elsőfokú ítélet indokain túlmenően kiemelte, hogy a kölcsönszerződés tárgyának meghatározása körében a felek megállapodása maradéktalanul megfelelt az 1/2016. PJE jogegységi határozat szempontrendszerének: a szerződés egyedi része tartalmazta a kölcsön összegét (3.835.000 Ft), az üzletszabályzat pedig az átszámítás módját (I/24.). Az rHpt. 213. § (1) bekezdésének b) pontjában megjelenő elváráshoz a szerződés feltüntette az éves százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, ezen felül az egyedi rész, valamint az üzletszabályzat és a hirdetmény pedig a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett költségek meghatározását, összegét. Utalt a törvényszék az általa is irányadónak tekintett irányadó bírói gyakorlatra, amely nem érvénytelenségi, hanem a felek elszámolására tartozó kérdésnek tekinti, amennyiben a pénzügyi intézmény olyan költséget számít fel az adóssal szemben, amelyet a köztük létrejött szerződés, a részét képező üzletszabályzat, hirdetmény nem tartalmaz. Megjegyezte, hogy az alperes hivatkozása a felek közti szerződésben rögzített THM nem valós jellegére lényegében azt fejezi ki, hogy a teljes hiteldíjmutató nem mutatja az ügylet tényleges terheit. Ez a körülmény azonban nem a jogügylet semmisségéhez, hanem megtámadhatóságához vezethet.
- [21] A kölcsönszerződésnek az rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerint jelentkező hibája – az induló ügyleti kamat éves százalékban kifejezett mértéke feltüntetésének elmaradása – a szerződés érvényessé nyilvánításával orvosolható volt a perben. Az ennek megfelelően előterjesztett kereset érdemi elbírálását nem érintette az a körülmény, hogy a felperes a felek közti szerződést az alperes szerződésszegő magatartása miatt korábban felmondta.
- [22] Az érvényessé nyilvánításra irányuló kereset a DH2. tv. 37. § (1) bekezdése alapján, az rPtk. 237. §-ában írtak szerint érdemben vizsgálható és teljesíthető volt. A DH2. tv.-en és a kapcsolódó MNB rendeleteken alapuló elszámolás ki kellett terjedjen a kölcsön induló kamatlábara, amelyet a fogyasztó az elszámolás vitatásának külön rendje szerint volt jogosult vitatni. A felek közti elszámolás ezért a DH2. tv. 18. § (5) bekezdése értelmében az induló ügyleti kamatlábra kiterjedően minősült felülvizsgáltnak, ami egyben azt is jelentette, hogy a szerződés érvénytelenségének oka elhárult, a szerződés érvényessé vált, és nem volt akadálya a perben az érvénytelenség anyagi jogi jogkövetkezményei teljeskörű levonásának.
- [23] Az alperes részére az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatban adott tájékoztatás megfelelőségét illetően kifejtette a másodfokú bíróság, hogy a felek közti szerződés – a 2/2014. PJE jogegységi határozatban írtak szerint – felhívást tartalmazott a fogyasztó felé arra, hogy a számára kedvezőtlen árfolyamváltozásból eredő kockázatot teljes egészében és felső korlát nélkül köteles viselni. Az alperes a szerződés aláírásával mindezt tudomásul vette és vállalta a forint hitelnél a szerződésének idején kedvezőbb kamatfeltételek ellentételezéseként az árfolyamkockázat viselését.
- [24] A másodfokú bíróság álláspontja szerint egyértelműek az alperes által választott fix devizakonstrukció alkalmazására vonatkozó rendelkezések is az árfolyamváltozásból eredő

kockázat viselésére. Az idetartozó rendelkezések félreérthetlenné tették, hogy a forintban feltüntetett havi törlesztőrészek száma a futamidő során változhat. Nem lehetett következtetni a perbeli árfolyamkülönbözöt viselésére vonatkozó kikötések tisztességtelenségére a 93/13/EGK irányelvnek (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) az Európai Unió Bírósága által megadott értelmezésével sem (C-51/17., C-186/16. számú ügyek). Utalt egyúttal a másodfokú bíróság az üzletszabályzat rendkívüli árfolyamesemény fogalmát meghatározó I/23. pontjára, amely kitért a forint árfolyama szélsőséges mértékű megnövekedésének lehetőségére, amelyre alapítottnan biztosította a felperes számára az árfolyamkülönbözöt futamidő alatti kiszámlázásának lehetőségét.

- [25] Mindebből együttesen arra lehetett következtetni, hogy az alperes részére az árfolyamkockázattal kapcsolatban adott tájékoztatás megfelelt a jogszabályi rendelkezéseknek, a fogyasztói irányelv 4. cikk (2) bekezdésének is.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [26] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésével elsődlegesen a kereset elutasítását, másodlagosan az elsőfokú bíróság utasítását kérte új eljárás lefolytatására.
- [27] Arra hivatkozott, hogy az ügyben eljáró bíróságok a tényállást nem, illetve iratellenesen határozták meg, a felek szerződésének tartalmán, a kamat és a THM viszonyán túlmenően az összegszerűség körében is, amelyet önmagában a törvényi elszámolás nem támasztott alá. A jogerős ítélet jogszabálysértő módon értelmezte a DH2. tv. rendelkezéseit. A felperes kimutatása az rPp. 121. § (1) bekezdés c) pontja, 164. §-a szerint nem volt elfogadható az őt terhelő bizonyítási kötelezettség teljesítéseként. Az összegszerűség körében utalt a felperest terhelő részletes tényállítási és bizonyítási kötelezettségre a fellebbezésben írtak szerint, ehhez kapcsolódóan a felperes és az ügyben eljáró bíróságok mulasztására is. Elmaradt az ügyben a követelés megalapozottságának vizsgálata, a bíróságok figyelmen kívül hagyták a Kúria Gfv.VII.30.112/2015/5. számú közérdekű perben hozott ítéletét is.
- [28] Álláspontja szerint a jogerős ítélet az rHpt. 213. § (1) bekezdésének a) pontjába ütközően tekintette meghatározottnak a szerződés tárgyát; a kölcsön CHF összege nem volt rögzített, sem kiszámítható az okiratokból. Tévedett továbbá az rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pontját illetően is, mivel a THM hibája nem megtámadhatósági, hanem tisztességtelenségen alapuló érvénytelenségi ok. A szerződéses THM adat megtevesztő, nem felel meg a 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet 12. § f) pontjának. Az rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjával kapcsolatos ítéleti döntéssel kapcsolatban azt kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének.
- [29] Az érvényessé nyilvánítással kapcsolatban sérelmezte egyrészt, hogy már megszűnt szerződéssel összefüggésben történt, állította továbbá, hogy iratellenes és jogszabálysértő az alkalmazott 5,78% kamatmérték. Állította, hogy a jogerős döntés sérti az rPtk. 237. § (1) és (2) bekezdését, valamint a 6/2013. PJE határozatot. Dogmatikailag kizárt, hogy a kógens jogszabályi rendelkezést megsértő fél kérje az érvénytelenség alkalmazott jogkövetkezményét. Az rHpt. szabályának sérelmét előidéző felperesnek nem volt keresetjogi joga az ügyben. Egyebekben pedig az adott semmisségi ok miatt az eredeti állapot helyreállításának volt helye, nem pedig az érvényessé nyilvánításnak. Megjegyezte, hogy a kamatmérték feltárásához szakértői bizonyítás volt szükséges a perben. A bíróság olyan kamattal nyilvánította érvényessé a szerződést, amely tartalmazza a DH1. tv.-nyel tisztességtelenné nyilvánított árfolyamrést is.
- [30] Állította, hogy az eljáró bíróságok az üzletszabályzat átvételét illetően helytelenül határozták meg a bizonyítás kötelezettségét. A szabványzáradék megítélésére irányadó volt a perben az Európai Unió Bíróságának a C-449/13. számú ügyben hozott ítélete. A blankettaszerződés szabványzáradéka nem fordította meg a bizonyítás terhét, az eljáró bíróságok ezzel ellentétes álláspontja az rPp. 164. § (1) bekezdésébe, 206. § (1) bekezdésébe, 196. §-ába és az Alaptörvény M cikkének (2) bekezdésébe ütközik, amely egyúttal az rPtk. 205/B. § (1)

bekezdésének megsértéséhez is vezetett.

- [31] Az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy az ügyben eljáró bíróságok az rPtk. 207. §-ának megsértésével foglaltak állást, a felek akarata nem terjedt az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettség változására. Az adós a pénzügyi tájékoztatása alapján kellett szerződést kössön, amennyiben a tájékoztatás nem volt világos vagy érthető az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára, akkor tisztességtelensége a 2/2014. PJE jogegységi határozat szerint megállapítható. Álláspontja szerint tévedtek a bíróságok annak megállapításában, hogy a szerződésből annak figyelmes átolvasásával kiolvasható volt, hogy az árfolyamkockázatnak nincs felső határa. Az üzletszabályzat hivatkozott pontjainak egyike sem szól – a V/6. pont kivételével – kockázatról, nem állapítható meg, hogy a bíróságok mi alapján következtettek a felső határ nélküli tartalomra. Utalt az intervenció sáv nagyságára, az EUR 2001. május 4. és 2008. február 26. között alakult árfolyammozgására. Mindebből állította, hogy a bíróságok iratellenesen állapították meg a korlátlan teherviselést, a felső határ nélküli kockázatvállalást. A jogerős ítélet megállapításával szemben az üzletszabályzat I/23. pontja csupán arra nézve tartalmaz eligazítást, hogy rendkívüli árfolyamesemény bekövetkezése esetén a hitelező azt az adósra kiterheli havi fix konstrukciónál is. A hivatkozott pont a kockázat feltárásának mibenlétére nem utal. Hangsúlyozta, hogy az együttműködési kötelezettséget megelőzte a hitelező tájékoztatási kötelezettsége, amelyet az rHpt. 203. § (1) bekezdése írt elő számára. A másodfokú bíróság a kockázatfeltárásként értékelt szerződéses rendelkezések vizsgálatát nem a C-186/16., a C-51/17. számú ítéletekben írt követelmények szerint végezte el. A perbeli szerződéssel összefüggésben kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült, az üzletszabályzat releváns pontjai valós kockázatra vonatkozó tartalommal nem bírnak. A kockázat mibenlétének szemléltetése, a megfelelő írásbeli tájékoztatás a fogyasztó felé elmaradt, az adott pénzügyi termék gazdasági következményeiről részletes kioktatást az alperes nem kapott.
- [32] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme – tartalma szerint – a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult. Egyetért a felülvizsgálni kért ítélet indokaival.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [33] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az alábbiak szerint részben jogszabálysértőnek találta.
- [34] Előrebocsátja a Kúria, hogy az rPp. 272. § (1) és (2) bekezdései értelmében – miként azokat az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény értelmezte – a jogerős ítélet több rendelkezését támadó, avagy több egymástól elkülönülő jogszabálysértésre hivatkozó felülvizsgálati kérelemnek valamennyi hivatkozás tekintetében rendelkeznie kell a törvényben meghatározott, egymással szoros logikai és perjogi kapcsolatban álló kötelező tartalmi kellékekkel. Ezek a támadott határozat, a jogszabálysértés és azzal összhangban a megsértett jogszabályhely megjelölése, a jogorvoslati kérelem indokainak ismertetése és a Kúria döntésére irányuló határozott kérelem. Több jogszabálysértésre alapított felülvizsgálati kérelemnek valamennyi jogszabálysértés tekintetében teljesítenie kell az előzőekben bemutatott tartalmi elvárást, ellenkező esetben a tartalmilag fogyatékos felülvizsgálati kérelmet – vonatkozó részében – a Kúria nem vizsgálhatja érdemben. A tartalmilag hiányos perorvoslati kérelem nem korrigálható utóbb, sem hiánypótlás elrendelésével, sem a felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél kiegészítő nyilatkozatával. A felülvizsgálati kérelemnek a kötelező tartalmi, egyben fogalmi elemekkel a benyújtására nyitva álló hatvannapos határidőn belül kell rendelkeznie. Az rPp. 272. §-át 2012. szeptember 1-jei hatállyal módosító, az igazságügyi és közigazgatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVII. törvény 9. §-a és 17. §-a eredményeként a 2012. október 31-e után jogerőre emelkedett határozatok ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmek kötelező tartalmi eleme – egyebek mellett – a megsértett jogszabályhely megjelölése, amelyet – az 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjához fűzött indokolásból kitűnően – konkrétan, a jogforrás, a paragrafusszám, az esetleges bekezdések és pontok számának megadásával kell

meghatározni, követelmény továbbá az is, hogy az így megjelölt jogszabályhely megfeleljen a jogszabálysértés szöveges körülírásának.

- [35] Az rPp. 272. § (3) bekezdése értelmében egyedül akkor térhet el a Kúria a felülvizsgálati kérelemben tévesen megjelölt konkrét jogszabályhelyektől az állított jogszabálysértések vizsgálata során, ha e körben nyilvánvaló, azonosítható elírás történt, vagyis, ha a jogszabálysértés tényének megfelelő szöveges előadása alapján meg lehet állapítani, hogy a kérelem előterjesztője a kérelemben tévesen írtak helyett milyen jogszabályhely megsértésére kívánt valójában hivatkozni. Jelen ügyben e szabály alkalmazására nem volt mód.
- [36] Az előzőekben kifejtettekre figyelemmel, tartalmi hiányosságánál fogva – a jogszabálysértés szöveges körülírásával összhangban álló konkrét jogszabályhely megjelölésének elmaradása miatt – nem vizsgálta érdemben a Kúria a felülvizsgálati kérelem hivatkozását az rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjával összefüggésben az indokolási kötelezettség megsértésére, valamint az ügyleti kamat mértékének feltárásához szükséges bizonyítási eljárás elmaradására, illetve arra, hogy az ügyben eljáró bíróságok által az érvényessé nyilvánításhoz megállapított kamattal az árfolyamrést is magában foglalja. Az alperes a felsorolt jogszabálysértésekhez kapcsolódóan nem jelölte meg sem az rPp.-nek az általa előadott eljárásjogi jogszabálysértésekhez igazodó, az ügyben sérült konkrét szabályait [rPp. 221. § (1) bekezdés, 177. § (1) bekezdés, 206. § (1) bekezdés], sem pedig a DH1. és a DH2. tv.-ek vonatkozó rendelkezéseit.
- [37] Az ügy érdemét tekintve megállapította a Kúria, hogy az ügyben eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül következtettek a felek közti kölcsönszerződés létrejöttére a csatolt iratokban rögzített tartalommal. Az elsőfokú eljárásban rendelkezésre bocsátott iratokból – idetartozott a 2008. február 4-én kelt, valamennyi fél részéről aláírt kölcsönszerződés, valamint a 3. pontja szerint részévé tett üzletszabályzat – megállapítható: a peres felek között valamennyi lényeges kérdésre kiterjedően a kölcsönszerződés az írásban rögzített tartalommal létrejött [rPtk. 523. §, 205. § (1) és (2) bekezdés, 218. § (1) bekezdés], a felülvizsgálati kérelem hivatkozásával ellentétben megfelelt az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban megfogalmazott elvárásoknak is.
- [38] Tévesen hivatkozott a felülvizsgálati kérelem a jogerős ítélet jogszabálysértő jellegére a felek közti szerződés részévé vált üzletszabályzattal kapcsolatban. Az rPtk. 205/B. §-ának ügyben releváns (1) bekezdése ahhoz, hogy az egyik szerződő fél által kidolgozott általános szerződési feltétel [205/A. § (1)-(3) bekezdés] részévé váljon a szerződő felek megállapodásának, tartalmának megismerését és elfogadását követeli meg a másik fél részéről. Mindez az adósnak a kölcsönszerződés 2. pontjában foglalt nyilatkozatával igazoltan teljesült az ügyben. A felülvizsgálati kérelem az rPtk. előzőekben bemutatott szabályozási tartalmával ellentétes érvelést tartalmazott, ezen felül pedig tévesen utalt az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EU Bíróság) C-449/13. számú ügyben hozott ítéletére is, amelyben az EU Bírósága nem az általános szerződési feltételek megismerésével kapcsolatban, hanem olyan záradék felől foglalt állást, amely a 2008/48/EK irányelv 5. és 8. cikkében a hitelajánlatok összehasonlításához szükséges információk átadásával, a fogyasztó hitelképességével összefüggésben tartalmazta a fogyasztó nyilatkozatát a szükséges tájékoztatás megtörténtéről.
- [39] A jogerős ítélet helytálló megállapításainak megismétlése nélkül kiemeli a Kúria, hogy a felülvizsgálati kérelem az rHpt. 213. § (1) bekezdésének megjelölt pontjaival kapcsolatban nem tartalmazott a jogerős ítélet megállapításait cáfoló, az ügyre egyediesített érvelést, csupán általános jelleggel utalt a felek közti szerződés elégtelen tartalmára a szerződés tárgyával, valamint a THM megjelölésével összefüggésben. A perbeli kölcsönszerződés tartalmának meghatározottsága az 1/2016. PJE jogegységi határozat irányadó szempontrendszer szerint megfelelt a deviza alapú kölcsönszerződésekkel szemben az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjában írt követelménynek. Az írásba foglalt szerződés alapján kiszámítható a forintban (lerovó pénznem) meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke a folyósításkor irányadó árfolyam figyelembevételével. A deviza alapú

kölcsönszerződések konstrukciójából következik – miként arra az 1/2016. PJE jogegységi határozat II/2. pontjához tartozó indokolás is rámutatott – az átszámítási árfolyam szerződéskötést követő realizálása a szerződéskötést követő folyósítás ténye miatt, ebből következően az, hogy a kölcsönösszeg egzakt módon, számszerűen mindkét pénznemben nem határozható meg a szerződéskötés idején. Megjegyzi a Kúria, hogy az előzőek megfelelően irányadóak a devizában nyilvántartott tartozás törlesztőrészletei tekintetében is, amelyeket esedékességükkor forintban köteles az adós teljesíteni, a vonatkozó árfolyam azonban előre nem ismert, az átszámítás konkrét adata az adott törlesztő részlet esedékességével határozható meg és rögzül az rPtk. 231. § (2) bekezdése szerint. Helytálló az ügyben eljáró bíróságok jogi álláspontja abban is, hogy valamely költség, díj feltüntetésének hibája, nem egyértelmű megjelölése, vagy számbavételének elmaradása a szerződésben feltüntetett teljes hiteldíjmutatóban nem vezet a szerződés semmisségéhez [rHpt. 213. § (1) bekezdés b) pont, 1/2016. PJE jogegységi határozat IV/1., 2. pontokhoz fűzött indokolás]. Az alperes esetleges tévedésére alapítottan megtámadási jogot nem érvényesített kifogással.

- [40] A felülvizsgálati kérelem a jogerős ítéletet az érvényessé nyilvánítás iránti keresetet elbíráló részében az rPtk. 237. § (1) és (2) bekezdésére hivatkozással támadta.
- [41] Az rPtk. felülvizsgálati kérelemben hivatkozott szabályai az érvénytelenség lehetséges jogkövetkezményeit tartalmazzák. Ezek egyike a szerződésnek a megkötése időpontjára visszamenő hatályú érvényessé nyilvánítása, amelyet a bíróság akkor alkalmazhat, ha az érvénytelenség oka kiküszöbölhető vagy utóbb megszűnt.
- [42] Az alperes sem állította felülvizsgálati kérelmében az ügyleti kamat megjelölése miatt jelentkező érvénytelenségi ok [rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pont] utólagos orvosolhatatlanságát, az érvénytelenség jogkövetkezményei közül az érvényessé nyilvánítás alkalmazásának ez okból kizárt jellegét. Felülvizsgálati érvelésével ellentétben a szerződés érvényessé nyilvánítása dogmatikailag egyenrangú lehetőség az eredeti állapot helyreállításával [1/2010. (VI. 28.) PK vélemény 5. pont], az eredeti állapot helyreállítása nem minősül az érvénytelenség alapvető és elsődleges jogkövetkezményének. Amennyiben az érvénytelenség előbbiekben jelzett mindkét jogkövetkezménye alkalmazható, a bírói gyakorlat a szerződés érvényessé tételének elsőbbségét ismeri el az eredeti állapot helyreállításához képest és a szerződés hibájának orvoslására törekszik, figyelembe véve többek között az adott szerződés teljesítését, a nyújtott szolgáltatások sorsát a teljesítést követően. Így tette maga a jogalkotó is a DH2. tv. hatálya alá tartozó szerződések esetén, amikor – az érvénytelenségi ok kiküszöbölhető vagy ki nem küszöbölhető jellege mentén – az érvénytelenség perben kérhető jogkövetkezményeit az érvényessé, illetve a határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítás lehetőségében határozta meg [37. § (1) bekezdés]. Megalapozatlan volt a felülvizsgálati kérelem hivatkozása az érvénytelenségi okok közti differenciálásra aszerint, hogy az rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja szerint melyik félnek tudható be a kölcsönszerződés adott tartalmi elemének hibás feltüntetése. Tévesen utalt az alperes a kölcsönszerződés megszűnésére is az érvénytelenség jogkövetkezményét kizáró körülményként.
- [43] Hangsúlyozza a Kúria, hogy az ügyleti kamat megjelölésében jelentkező semmisségi ok [rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pont] ítéletben alkalmazott jogkövetkezménye abból a szempontból, hogy megalapozottnak tekinthető-e a szerződés érvényessé nyilvánításához alkalmazott kamatmérték, a felülvizsgálati eljárás korábban ismertetett korlátai miatt nem volt érdemben vizsgálható jelen felülvizsgálati eljárásban, a felülvizsgálati kérelem megfelelő – az rPp., a DH1. tv. vagy a DH2. tv. adott rendelkezéseire történő – hivatkozása nélkül. Az alperesnek a másodfokú bíróság jogerős döntésével szemben – annak megfeleltethetően – kellett volna felülvizsgálati érvelését megfogalmaznia, vagyis a DH2. tv. konkrét rendelkezéseinek megjelölésével arra hivatkozással, hogy ez utóbbi törvény az elszámolás felülvizsgált jellegén keresztül nem zárja ki az ügyleti kamat mértékének perbeli vizsgálatát, ebben a körben bizonyítás felvételét.
- [44] Nem értett egyet ugyanakkor a Kúria a jogerős ítélet álláspontjával abban, hogy a perbeli

kölcsönszerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó tartalma megfelelt az érthető és világos megfogalmazás követelményének.

- [45] Az árfolyamkockázat a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből adódó, szükségképpen és automatikus következmény [6/2013. PJE jogegységi határozat III/2. a) pontjához tartozó indokolás]. A kölcsön- vagy lízingszerződés részét képező általános szerződési feltételeknek a kölcsönbe-, illetve lízingbevevő fizetési kötelezettségét, így az árfolyamkockázat viselését szabályozó kikötései adott esetben nem világos, nem érthető jellegük miatt, a kikötések tisztességtelenségén keresztül idézhetik elő a szerződés érvénytelenségét. Az általános szerződési feltételekben szereplő, az árfolyamkockázat mibenlétére, tartalmára, viselésére vonatkozó kikötés akkor világos és érthető, ha az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára felismerhető, hogy a számára kedvezőtlen árfolyamváltozás korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változásának felső határa nincs [2/2014. PJE jogegységi határozat III/1. pontjához tartozó indokolás]. A világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság elvéből következően – amelyet az Európai Unió Bírósága többek között a C-26/13. számú ügyben hozott ítéletében is értelmezett – a vizsgált szerződéses feltétel tekintetében a fogyasztót olyan helyzetbe kell hozni a szerződéskötéskor, hogy megfelelően fel tudja mérni az általa vállalt kötelezettségeket, árfolyamkockázat esetén azt, hogy a jövedelme szerinti pénznem leértékelődésével annak hatása a fizetési kötelezettségére korlátlan.
- [46] Nem fogadható el a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként, ha a fogyasztó több, külön okiratban szereplő szerződési feltétel együttes értelmezése, vagy több rendelkezés egybevetése alapján csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat mibenlétét, fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását. Amennyiben a szerződési feltételek összetett, nem áttekinthető szerkezeti kialakítása miatt az árfolyamkockázattal kapcsolatos összefüggéseket – az eltérő helyen lévő kikötések felkutatásával és értelmezésével – magának a fogyasztónak kell megkísérelnie azonosítani és felismerni, az általános szerződési feltételek érintett kikötései nem tekinthetők világosnak és egyértelműnek.
- [47] Az ügyben eljáró bíróságok helyesen, – az alperes részére a szerződéskötéshez kapcsolódóan írásban adott külön tájékoztatás hiányában, továbbá arra tekintettel, hogy lényegében sem maga a felperes (17. sorszámú irat 7. oldal) nem állított, sem pedig az általa meghallgatni indítványozott tanú 23. sorszámú jegyzőkönyv, 4. oldal 4. bekezdés) nem igazolt a szerződéses tartalmat meghaladó, a [45] pontban írtaknak megfelelő tartalmú tájékoztatást az alperes részére – a felek közti szerződés és a részévé vált üzletszabályzat vizsgálatával elemezték az árfolyamkockázat mibenlétére vonatkozó tájékoztatás tartalmát. Következtetésüket azonban a Kúria az alábbiak szerint nem osztotta.
- [48] A felek deviza alapú kölcsönszerződésének egyedi része utal a kirovó és a lerovó pénznem eltérésére, mértékadó devizanemként ugyanis a svájci frankot (CHF) jelöli meg, a kölcsön mellett a fizetendő törlesztőrészeket pedig forintban adja meg. Az árfolyamváltozás lehetséges elszámolási módzatai közül az alperes a szerződésben foglaltak szerint a fix törlesztő részletekkel rendelkező deviza alapú finanszírozást (fix deviza konstrukció) választotta. Ezzel kapcsolatban az egyedi kölcsönszerződésben a következő tájékoztatás szerepel: „A kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolása a futamidő végén történik. A fizetendő kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) esetén a futamidő – azonos törlesztőrészek mellett – meghosszabbodik, a visszajáró kamatváltozás I.-t és kamatváltozás II.-t (árfolyamváltozást) a hitelező visszautalja a kölcsönbevevőnek.”
- [49] A gépjármű-hitelezési tevékenységre vonatkozó HIT/2006.05.31. számú üzletszabályzat I.7. pontja a Fix deviza konstrukcióval kapcsolatban rögzíti, hogy amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a kamatváltozás I. és II. elszámolása a futamidő végén történik, ha a futamidő alatt nem következik be rendkívüli kamat és/vagy árfolyamesemény. A mértékadó devizanem fogalma alatt az üzletszabályzat I.17. pontja szerint az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott devizanemet kell érteni azzal, hogy amennyiben a mértékadó devizanem forint, úgy értelemszerűen a kamatváltozás II.-re és a kamatváltozás

III.-ra vonatkozó rendelkezések nem kerülnek alkalmazásra. A mértékadó árfolyam az üzletszabályzat I.24. pontjának fogalommeghatározásából kitűnően a mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi kölcsönszerződés létrejötte napján. Rendkívüli árfolyameseménynek az üzletszabályzat I.23. pontja értelmében az minősül, ha az árfolyam szélsőséges mértékű (25%-ot meghaladó) növekedése jelentkezik mértékadó árfolyamhoz képest, vagy egyéb, a Magyar Nemzeti Bank rendkívüli intézkedése, amely szélsőségesen befolyásolhatja a forint árfolyamát. A kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) az üzletszabályzat I.25.b. pontja szerint a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet: kamatváltozás II. = fizetési kötelezettség x (fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam / mértékadó árfolyam - 1). Az esedékessé vált törlesztőrészletre jutó kamatváltozás II.-t a hitelező az üzletszabályzat IV.6. pontja értelmében utólag – a hirdetményben közzétett gyakorisággal – terheli ki, amennyiben a még ki nem terhelt valamennyi kamatváltozás II. összege legalább a hirdetményben meghatározott mértéket eléri. A szerződés megszűnésekor a hitelező a ki nem terhelt valamennyi kamatváltozás II.-t kiterheli, illetve jóváírja.

[50] A Fix deviza konstrukcióval kapcsolatban az üzletszabályzat XI. pontjában speciális rendelkezések is szerepelnek. A XI.1. pont kimondja, hogy a kölcsönszerződés futamideje a felek minden egyéb külön jognyilatkozata nélkül meghosszabbodik a kamatváltozás I. és II. megfizetésére rendelkezésre álló fizetési határidő időpontjáig. Az esedékessé vált törlesztőrészletre jutó kamatváltozás II. a XI.3. pont szerint a hitelezőt a törlesztőrészlet fizetési esedékességének napjával illeti meg azzal, hogy a kamatváltozás II. teljes összegét a hitelező az utolsó törlesztőrészlet esedékessége napjára (elszámolás időpontja) számítja ki (XI.3.a. pont), a hitelező jogosult a kölcsönbevevőt terhelő felszámított kamatváltozás II.-re – attól az időponttól kezdve, hogy az a hitelezőt megilleti, az elszámolás időpontjáig terjedő időszakra – a kalkulációs kamatlábnak megfelelő mértékű kamatot felszámítani azzal, hogy köteles a hitelezőt terhelő felszámított kamatváltozás II. összegével annak felszámításakor a kölcsönbevevő felé fennálló kamatváltozás II. követelését csökkenteni (XI.3.b. pont), a kamatváltozás II.-t a kölcsönbevevő havi részletekben fizeti meg oly módon, hogy a fizetendő részletek nem haladják meg a mértékadó törlesztőrészlet összegét, az első részlet esedékessége pedig az utolsó törlesztőrészlet esedékességét követő 30. nap (XI.3.c. pont), a kölcsönbevevő jogosult a még nem ki nem fizetett részleteket egyoldalúan megváltoztatni, amennyiben a kalkulációs kamatláb változik (XI.3.d. pont), a felszámított kamatváltozás II.-vel kapcsolatos elszámolás időpontjában a hitelezőt terhelő kamatváltozás II.-t pedig a hitelező az elszámolás időpontját követő 10 munkanapon belül megfizeti a kölcsönbevevő részére (XI.3.e. pont). Végül az üzletszabályzat XI.4. pontja kimondja, hogy rendkívüli árfolyamesemény bekövetkezte esetén a hitelező jogosult az esedékessé vált törlesztőrészletre jutó kamatváltozás II.-t a rendkívüli árfolyamesemény bekövetkeztét követően a kölcsönszerződés futamidejének lejártát megelőzően kiterhelni.

[51] Az üzletszabályzat V.6. pontja – a szerződési feltételek előzőekben ismertetett fejezetei között, a kölcsönbevevő nyolc pontba szedett fizetési kötelezettségei körében – annyit rögzít, hogy amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt mértékadó devizanem nem magyar forint (HUF), a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, mely esetben a kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke Euro esetében a mindenkor intervenció sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az Euro keresztárfolyamának változása.

[52] Az üzletszabályzat ismertetett kikötései alapján azt az alperes valóban számításba vehette, hogy a perbeli kölcsönszerződéshez kapcsolódik árfolyamkockázat, azonban annak konkrét lényegét, mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy kockázatviselésének nincs felső határa, az üzletszabályzat több, különböző helyen, nem áttekinthető szerkezetben szereplő, számos esetben egyébként is homályos megfogalmazású

szerződési feltételének együttes értelmezése és egybevetése alapján legfeljebb csak kikövetkeztetni tudta. Nem tekinthető ilyen kifejezett magyarázatnak az üzletszabályzat I.25.b., valamint az V.6. pontja sem. Az előbbi szerződéses pont ugyanis csak egy a fogyasztó számára sem az összetevőit, sem a végeredményét tekintve nem számszerűsíthető, nem értelmezhető matematikai képletet rögzít, az árfolyamkockázat lényegének, gazdasági következményeinek szöveges magyarázatát nem adja. Az V.6. pont lényegében a fogyasztó nyilatkozata az árfolyamkockázat viselésére, amelyet azonban – a már kifejtettek szerint – nem előzött meg, nem támasztott alá a pénzügyi intézmény számára előírt tájékoztatási kötelezettség megfelelő tartalmú, igazolt teljesítése. Külön kifejezett magyarázatot, tájékoztatást az üzletszabályzat az árfolyamkockázat mibenlétére, annak a fogyasztó alperes fizetési kötelezettségére gyakorolt hatására vonatkozóan nem tartalmaz.

- [53] Az általános szerződési feltételek ilyen szabályozási megoldása nem felel meg az átláthatóság ismertett kövételvényének, nem tekinthető világosnak és érthetőnek, miáltal nem állapítható meg, hogy az alperes az árfolyamkockázat korlátlan viselésére az adott kockázat mibenlétével összefüggésben, annak a törlesztőrészletekre gyakorolt hatása ismeretében vállalt kövételzettséget az üzletszabályzat V.6. pontjában.
- [54] Tekintettel arra, hogy az árfolyamkockázat fogyasztóra hárítása a szerződés elsődleges tárgyához tartozik, a főszolgáltatás része, ezáltal tisztességtelensége a teljes szerződés érvénytelenségéhez vezet, továbbá, hogy a felperes marasztalási keresetével a felek közti szerződés felmondásából eredő követelést érvényesített, nem pedig a szerződésnek az említett okból fennálló érvénytelensége kiküszöbölését kérve érvényesített igényt, a felperes által az érvényesített jogként megjelölt jogalapon a marasztalási kereset alaptalannak minősült.
- [55] A perben a felperes választja meg az általa érvényesített jogot, a bíróság pedig az érdemi döntés korlátait meghatározó rPp. 215. §-ában foglalt rendelkezésre figyelemmel általában csak az érvényesített követelés megalapozottságát vizsgálhatja. Az érdemi döntés korlátja kizárja, hogy a bíróság a kereset alapjául megjelölt tények valótlanúsága vagy bizonyítottságának hiánya esetén döntését más tényalap figyelembevételével új jogcímen hozza meg. Ez azt jelenti, hogy a felperes által megjelölt jogcímtől való eltérésre csak a kereset szerinti tényalap azonossága esetén van jogi lehetőség. A kölcsönszerződés érvénytelensége miatt a felperes tényállítása – az érvényes kölcsönszerződés felmondása – alapján érvényesített jogként [rPp. 121. § (1) bekezdés c) és e) pont]) megjelölt kereset nem alapos.
- [56] A kifejtettek értelmében a Kúria az rPp. 275. § (3) és (4) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határozott, vagyis a jogerős ítéletet részben hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét az érintett körben megváltoztatta, a marasztalási keresetet elutasította, egyebekben, a kölcsönszerződésnek az ügyleti kamat éves százalékos mértéke feltüntetésének elmaradása miatti érvénytelensége kiküszöbölése iránti keresetnek helyt adó részében pedig hatályában fenntartotta, annak hangsúlyozásával, hogy a felek közti szerződés jogerős ítélet szerinti érvényessé nyilvánítása kizárólag az érvénytelenség adott érvénytelenségi okra [rHpt. 213. § (1) bekezdés c) pont] vonatkoztatott jogkövetkezménye, tehát csak ez utóbbi érvénytelenségi ok kiküszöbölését jelenti, a szerződés a vizsgált további okból egyébként érvénytelen.

Záró rész

- [57] A felülvizsgálati kérelem nagyobb részt eredményes lett, ami az első- és a másodfokú eljárásra kiterjedően megváltoztatta a pernyertesség-pervesztesség arányát. A felperes a meg nem határozható perértékű érvényessé nyilvánítás iránti kereset, az alperes pedig az 5.240.413 Ft pertárgyértékű marasztalási kereset tekintetben minősült pernyertesnek az első-, másodfokú eljárásban, valamint a felülvizsgálati eljárásban egyaránt. Az elsőfokú eljárás tekintetében a felperest az érvényessé nyilvánítás iránti kereset vonatkozásában megfizetett 21.000 Ft kereseti illetékből, valamint 20.000 Ft + áfa ügyvédi munkadíjból, az alperest pedig a marasztalási kereset alapulvételével 262.000 + áfa ügyvédi munkadíjból álló perköltség illeti

meg, a két tétel különbözeteként jelentkező összeg megfizetésére a felperes köteles. A másodfokú és a felülvizsgálati eljárásban a felek jogi képviselétével felmerült ügyvédi munkadíjból álló költséget az előző szempontrendszer szerint határozta meg a Kúria, eszerint rendelkezett az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről is [rPp. 270. § (1) bekezdés, 81. § (1) bekezdés, 1990. évi XCIII. törvény 40. § (1) bekezdés, 39. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a), b), d) pontok, 46. § (1) bekezdés, 50. § (1) bekezdés, 59. § (1) bekezdés, 74. § (3) bekezdés, 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés]. Az ügyvédi munkadíjak összegét a Kúria a kifejtett ügyvédi tevékenység mérlegelésével a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

[58] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2020. június 16.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró